

Kesko oyj, ympäristö- ja aloituslupa, Nurmijärvi, lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 17.02.2026 § 22
331/11.01.00/2025

Valmistelija

Sorsa Sirpa, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Lausuntopyyntö

Vaasan hallinto-oikeus pyytää 13.1.2026. saapuneella läheteellä Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausuntoa valituksesta, joka koskee ympäristölautakunnan 30.9.2025 § 103 Kesko Oyj:lle antamaa ympäristölupaa. Asiaa koskeva Vaasan hallinto-oikeuden diaarinumero on 1434/2025. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt lisää aikaa lausunnon jättämiseen 23.2.2026 saakka.

Valituksenalainen päätös

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta (jälj. lautakunta) on kokouksessaan myöntänyt 30.9.2025 § 103 eräin ehdoin Kesko Oyj:lle ympäristönsuojelulain 39 §:n mukaisen ympäristöluvan murskaukseen ja louhintaan Nurmijärven kunnan tilalle 543-2-700-11.

Valitus Vaasan hallinto-oikeudelle

Ympäristölupapäätöksestä on valittanut [REDACTED].

Valittaja vaatii, että Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja täytäntöönpano kielletään. Vaatimukset ja perusteet niille on esitetty kaikkiaan 12 sivuisessa valituskirjelmässä (10.11.2025), joka sisältää 8 viiteasiakirjaa.

Valittajan mukaan hanke ei täytä ympäristönsuojelulain, jätelain eikä naapuruussuhdelain vaatimuksia, koska louhinta, murskaus ja rakentaminen muuttaisivat pysyvästi kallio- ja luontoalueen Vantaanjoen tuntumassa ja sijoittuvat poikkeuksellisen lähelle asutusta, aiheuttaen pitkäkestoisia melu-, pöly-, tärinä- ja valaistushaittoja.

Valittaja viittaa terveydensuojeluviranomaisen 28.4.2025 antamaan lausuntoon, jonka mukaan alueella on runsaasti asutusta alle 500 metrin säteellä ja toiminta voi vaikuttaa asukkaiden terveyteen. Pölyhaittoja voi esiintyä 300-700 metrin etäisyydelle ja pitoisuudet palaavat taustatasolle vasta noin 800 metrin kohdalla. Valittajan mielestä lupamääräysten lieventämiskeinot eivät estä kohtuutonta haittaa, eikä louhintaräjäytysten määrää, voimakkuutta tai toistuvuutta ole arvioitu riittävästi, mikä korostaa tärinä- ja viihtyisyyshaittoja sekä siirtää vahinkojen todistamisen kohtuuttomasti asukkaille. YVA-menettelyn katsotaan koskevan eri hanketta ja ympäristövaikutuksien arvioinnin (YVA) osoittavan merkittäviä kielteisiä vaikutuksia elinoloihin, viihtyvyyteen, virkistyskäyttöön ja ilmanlaatuun. Siten sijoituspaikkaa pidetään ympäristön ja luonnon kannalta sopimattomana. Valituksessa viitataan myös pähkinäpensasalueen kuivumisriskiin, puutteellisiin noro-/puroselvityksiin sekä vaikutuksiin lintuihin, lepakoihin ja lähivirkistysalueisiin.

Valittaja esittää liikennevaikutuksista, että alueen tie- ja liittymäjärjestelyt

on mitoitettu paikallisliikenteelle eikä raskaalle rekkaliikenteelle, minkä vuoksi logistiikkakeskuksen liikenne kuormittaisi tieverkkoa ja Vantaanjokea hulevesien kautta enemmän kuin on arvioitu. Lisäksi valituksessa tuodaan esiin kiinteistöjen arvon aleneminen ja menettelylliset ongelmat, kuten rakennusluvan ja merkittävien investointien toteuttamisen ennen ympäristölupaa sekä päätöksenteon läpinäkyvyyden puutteet. Kokonaisuutena valittaja katsoo, että hanke ja sen sijoituspaikka aiheuttavat kohtuuttoman rasituksen asutukselle ja pysyvän ympäristöhaitan, eikä hanke täytä sovellettavien lakien velvoitteita.

Valituskirjelmä ja sen viiteasiakirjat (liitteet) ovat lautakunnan nähtävissä oheismateriaalina.

Esittelijä

ympäristövalvontapäällikkö Alho Marjo

Päätösehdotus

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää antaa Vaasan hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon:

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta esittää lausuntonaan, että [REDACTED] valitus tulee hylätä ja Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan ympäristölupapäätös 30.9.2025 § 103 jättää voimaan. Muilta osin ympäristölautakunta viittaa ympäristölupapäätökseen 30.9.2025 § 103 ja sen perusteluihin. Hylkäysperusteena Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta esittää Kesko Oyj:n ympäristölupapäätöksestä 30.9.2025 § 103 tehtyihin valituksiin Vaasan hallinto-oikeudelle seuraavaa:

Hallinto-oikeuteen tehtyä valitusta on referoitu tarpeellisilta osin. Lakitekstit ovat kursivoituina.

Viranomaisen toteaa, että ympäristöluvan harkinta on tehty naapuruussuhdelain (NaapL) 17 §:n ja ympäristönsuojelulain (YSL) 4–5 lukujen nojalla. NaapL 17 § kieltää toiminnan, josta naapurille tai lähistöllä asuvalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta (melu, värinä, pöly, valo, lämpö jne.), ja tämä kieltäminen on otettu lupaharkinnassa lähtökohdaksi. Ilvesvuoren II asemakaava-alueella Kesko oy:n kiinteistöllä tapahtuva louhinta ja murskaus sijoittuvat lähelle asutusta ja Nurmijärven keskustaajaman runsasta asutusta, jolloin melu-, pöly- ja värinävaikutukset, asutuksen ja häiriintyvien kohteiden läheisyys ja alueen suunniteltu käyttötarkoitus nostavat todennäköisyyttä sille, että toiminta aiheuttaa lähinaapureille kohtuutonta haittaa. Vaikka kyse olisi rakennushankkeeseen liittyvästä tilapäisestä louhinnasta, toimivaltainen viranomaisen on arvioinut erikseen, että naapuruussuhdelain tarkoittaman kohtuuttoman haittakynnyksen ylittyneen tässä ympäristössä ja ympäristöluvan olevan tarpeen.

Luvan tarve perustuu myös YSL 27 §:n 1 mom. ja liitteen 1 taulukon 2 kohtaan 7 c (murskaus/louhinta ≥ 50 pv samalla alueella), sekä 27 §:n 2 mom. 3 kohtaan (NaapL 17 §:n kohtuuttomuus). Ympäristönsuojelulain mukaan louhinta ja murskaus ovat lupavelvollisia (liite 1, taulukko 2, kohta 7c), kun toimintaa harjoitetaan vähintään 50 päivää samalla alueella. Lupa myönnetään vain, jos myöntämisedellytykset täyttyvät ja haittoja ehkäisevät lupamääräykset asetetaan (YSL 27 §, YSL liite 1). Lupamääräykset ja niiden kohdentaminen mm. meluun, pölyyn, värinään ja vesienhallintaan perustuvat ympäristönsuojelulain luvun 7 sekä liikenteen päästöihin, joita on tarkasteltu osana toiminnan ympäristölupaharkintaa. Luvan yksityiskohtaiset ehdot kattavat toiminta-ajat, meluvallit (3–5 m),

hiljaisemman porauksen, jatkuvat tai toistuvat mittaukset (melu, värinä, ilmanpaine), ennakkokatselmukset ja vesienhallinnan (viivytys-laskeutus-biosuodatus) näillä alennetaan NaapL 17 §:n kohtuuttomuusriskiä.

Toimivaltakysymys ratkaistaan ympäristönsuojelulain ja -asetuksen perusteella. Etelä-Suomen AVI (1.1.2026 alkaen lupa- ja valvontavirasto, LVV) käsittelee merkittävimmät ja laajaa aluetta koskevat luvat, mutta muut ympäristöluvat käsittelee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tämä jako on kuvattu ympäristönsuojelulaissa ja -asetuksessa sekä ympäristöhallinnon viranomaisohjeissa (ymparisto.fi), joiden mukaan lupaviranomaisena toimii AVI mm. silloin, kun toimintaan liittyy myös vesilain mukainen lupa tai vaikutukset ulottuvat olennaisesti yli kunnan rajojen. Muissa tilanteissa toimivaltainen on kunta. Korkeimmalta oikeudelta on asiaa koskeva ennakkopäätös (KHO:2024:30), joka vahvistaa käytännössä tämän jaon nimenomaan louhinnan ja murskauksen osalta. KHO katsoi, että louhinta/murskaus olivat itsenäisiä luvanvaraisia toimintoja, joiden lupahakemuksen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen saattoi käsitellä erillään alueelle suunnitellusta maankaatopaikkatoiminnasta (joka on valtion ympäristölupaviranomaisen toimivaltaa). Ratkaisussa todetaan, louhinta tai murskaus voidaan luvittaa kunnassa erillään muista alueen toiminnoista kuten tässäkin tapauksessa, kun kiinteää teknis-toiminnallista yhteyttä ei ole.

Uudenmaan ELY-keskus on todennut lausunnossaan, että, toiminta voi myöhemmin vaatia vesilain mukaisen luvan kausivarastoa rakennettaessa maan alleja käytettäessä pohjavettä sen jäähdyttämiseen. Siten louhinta ja murskaus eivät automaattisesti ole kuuluneet aluehallintoviraston (nykyisin LVV) käsiteltäviksi, vaan tavanomaisissa tapauksissa ne ovat kunnan lupaviranomaisen toimivaltaa. Tässä hankkeessa (Ilvesvuori, Nurmijärvi) vaikutukset ja menettelyedellytykset ovat kunnallisen toimivallan piirissä, eikä ole esitetty sellaista oikeudellista perustetta, joka siirtäisi asian lupa- ja valvontavirastolle (LVV:lle).

Kohtuuttoman rasituksen arviointi (NaapL 17 §) ja soveltaminen

Naapuruussuhdelaki (25/1926, NaapL) 17 § kieltää kiinteistön käytön siten, että naapurille tai lähistöllä asuvalle aiheutuu kohtuutonta räsitus melusta, värinästä, pölystä, valosta tms. Kohtuuttomuutta punnitaan paikallisten olosuhteiden, räsituksen tavanomaisuuden, voimakkuuden ja keston sekä alkamisajankohdan perusteella. Säännös ei ole erillinen lupa, vaan ympäristöluvan lupaharkinnassa käytettävä kohtuuttomuuskynnys: lupa voidaan myöntää vain, jos määräyksiin varmistetaan, ettei kohtuuttomuutta synny. (NaapL 17 § – punnintaperusteet; YSL 49 §) Naapuruussuhdelain 17 § on ympäristönsuojelulain lupaharkinnan oikeudellinen kynnys. Naapuruussuhdelain 17 § on yleinen immissiokielto, joka kieltää toiminnan, josta aiheutuu kohtuutonta räsitus (melu, värinä, pöly, valo jne.) naapurille tai lähistöllä asuvalle. Se ei ole erillinen lupamenettely, vaan normi, jota ympäristölupaviranomainen (kunta tai AVI/LVV toimivallan mukaan) soveltaa YSL-lupaharkinnassa. Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ohjeistus kuvaa lupajärjestelmää ja toimivaltarajaa. Ympäristölupa myönnetään vain, jos ympäristönsuojelulain myöntämisedellytykset täyttyvät ja naapuruussuhteiden haitat (NaapL 17 §) voidaan ehkäistä lupamääräyksiin. Kyse ei ole erillisestä Naapuruussuhdelain luvasta, vaan NaapL 17 §:n huomioimisesta ympäristönsuojelulain mukaisen luvan sisäisessä oikeudellisessa arvioinnissa.

Kohtuuttomuuden arvioinnissa on huomioitu erityisesti tässä tapauksessa läheinen asutus ja herkäät kohteet. Lähimmät asunnot ovat noin 120–200 metriä toiminta-alueesta, ja asuinkiinteistöjä yhteensä 158 alle 500 metrin etäisyydellä sekä Nurmijärven keskustan läheisyys ja herkkä kohde Maaniitun koulu, joka sijaitsee noin 900 metrin päässä. Lisäksi arvioinnissa huomioitiin toiminnan kesto ja toistuvuus, mukaan lukien räjäytysten impulssimaisuus. Pitkäkestoiset louhinta- ja murskausvaiheet sekä impulssimaiset räjäytykset nostavat koettuja haittoja. Nämä on otettu huomioon lupamääräyksissä mm. toiminta-ajat, meluvallit, mittaukset ja katselmukset. Edellä mainitut seikat edellyttivät NaapL punnintaa ja ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Pelkkä meluilmoitus ei siten ollut mahdollinen, kun toiminta kesti yli 50 pv ja useamman vuoden. (Lupapäätös, YSL 27 §/liite 1; 27 § 2 mom. 3 kohdan kohtuuttomuusperuste).

Kohtuuttomuuden vähentämiseksi luvassa on asetettu lupamääräyksiä MURAU-asetusta tiukemmat toiminta-ajat, 3–5 m meluvallit, hiljaisemman poran, jatkuvan ja toistuvan melu- ja värinämittauksen, ilmanpaineen seurannan, värinävaikutuksien arvioimiseksi ennakkokatselmukset 200–250 m vyöhykkeellä toiminta-alueesta, pölynhallinnan (ennakkoseuranta $PM_{10}/PM_{2.5}$, aistinvarainen ja kuukausiseuranta) sekä vesienhallinnan (viivytyksen laskeutus-biosuodatus, tiheä näytteenotto Lynx-pisteissä Kissanjoja ja Vantaanjoki) sekä seurannasta tulevat toimenpidevelvoitteet (keskeytys, lisäsuojaus, lisäämisyys). Näin NaapL 17 §:n kohtuuttomuuskynnys alittuu asutuksen ja herkkien kohteiden kannalta.

MURAU-asetus (800/2010) asettaa vähimmäisetäisyydet (louhinta 300 m asutukseen ja 400 m herkkiin kohteisiin) ja vähimmäisehdot toiminta-ajoille sekä melun ja pölyn torjunnalle. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös (KHO:2015:51) on vakiinnuttanut, että louhinnan 300 m on ehdoton minimi. Kuitenkin vaikka minimietäisyys täyttyisi, NaapL 17 §:n punninta tehdään silti olosuhteet huomioiden. (MURAU 3 §; KHO:2015:51).

Siten voidaan todeta, että vaikka MURAU-asetuksen minimivaatimukset täyttyvät arvioitaessa toimintaa. MURAU-asetushan (VNa 800/2010) on soveltamisalansa mukaan sitovaa vain silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa, jolloin se asettaa vähimmäisvaatimukset mm. sijoittamiselle, toiminta-ajoille sekä melun ja pölyn torjunnalle. Ei-lupavelvollisissa (esim. lyhytaikaisissa) toiminnoissa asetus ei suoraan sido, mutta sitä voidaan käyttää ohjeellisena vertailutasona haittojen hallinnan arvioinnissa. Ympäristöluvanvaraisissa hankkeissa MURAU toimii käytännössä myös ”kynnyssääntönä”. Tällöin erityisesti louhinnan 300 m vähimmäisetäisyys asutukseen on KHO:n vakiintuneen linjan mukaan ehdoton (KHO:2015:51). Siten NaapL 17 §:n kohtuuttomuuspunninta tehtiin siten, että huomioitiin asutuksen lähietäisyydet (120–200 m), toiminnan pitkä kesto ja impulssivaiheet sekä vesistöherkkyys, jolloin toiminta edellytti ympäristönsuojelulain mukaista lupaa ja tavanomaista tiukempaa ehtokokonaisuutta. Näillä määräyksillä koettu rasitus alitetaan NaapL 17 §:n kynnyksen alle asutuksen ja herkkien kohteiden osalta. Lisäksi valtioneuvoston MURAU-asetus (800/2010) säättää sijoittamiselle vähimmäisetäisyydet ja mm. melun raja-arvot sekä aikarajaukset. NaapL 17 §:n arviointi on tehty edelleen paikalliset olosuhteet huomioiden. Siksi tässä luvassa on määrätty MURAU-asetuksen minimiä tiukemmat toiminta-ajat ja seurantavelvoitteet

Lupapäätöksessä on annettu velvoittavat ja ennaltaehkäisevät lupamääräykset melun, värinän ja pölyn sekä vesien hallinnasta (mm. räjäytyssuunnitelman hyväksyntä, värinän raja-arvot ja jatkuva mittaus,

melun raja-arvot ja suojausratkaisut, pölynsidonta (sumutus, koteloinnit, kuljetusreittien puhtaanapito) sekä poikkeamatilanne- ja toimenpidemenettelyt poikkeamia havaittaessa. Päätöksen mukaan melu- ja tärinäseuranta tehdään useista pisteistä (mm. melu lhantolan suunnassa ja tärinä 15 siirtyvää pistettä), ilmanpaineelle on 400 Pa heijastuspaineen ohjearvo (ei tavanomainen vaatimus ympäristöluvassa), ja räjäytyksistä tiedotetaan etukäteen. Lupaehdot sisältävät myös pölynhallinnan (ennakkoseuranta PM10/PM2.5, toistuva mittaus ja aistinvarainen seuranta ja toimenpidevelvoitteet kuivina ja itätuulisina jaksoina sekä vesienhallinnan (viivytys–laskeutus–biosuodatus ja tiheä näytteenotto Lynx-pisteissä), koska alue on Kissanojan–Vantaanjoen valuma-alueella. Lupapäätöksessä edellytetään tiheämpää seurantaan rakentamisen kriittisissä vaiheissa ja raja-arvoihin sidottuja lisätoimia (mm. lisäämetyt savikolla), mikä on kirjattu luvan tarkkailu- ja hallintaosuuksiin. Nämä ovat lupamääräyksiä, joilla alennetaan koettavaa raskautta. Ympäristöluvan järjestelmä perustuu ennaltaehkäisyyn (YSL 7 §, 20 §) ja BAT/BEP-periaatteisiin luvan määräyksissä. Mittausvelvoitteet palvelevat sekä ennakkovalvontaa että välitöntä reagointia, eivätkä ole vain ”jälkikäteen toteamus”. Tarkkailua ja toiminta-aikoja koskevilla lupamääräyksillä voidaan ehkäistä myös toiminnan liikenneperäisiä melu- ja tärinähaittoja. Siten haittojen hallinta on edellä mainituin lupamääräyksiin mahdollista.

Toiminasta tuleva liikenne ja sen arviointi

Liikenne on myös ollut osana YSL 27 § 2 mom. 3 kohdan kohtuuttoman raskautuksen arviointia. Yleisten väylien tavanomaiset haitat eivät lähtökohtaisesti kuulu ympäristölupa- (KHO:2014:115). Jos kuitenkin toimintaan välttämätön raskas liikenne määrittää olennaisesti tieosuuden melun ja päästöt, ne on otettava huomioon ja rajattava lupamääräyksiin (reititys, toiminta-ajat, seuranta) (KHO:2019:75; KHO:2024:39.)

Liikenne rajataan Kesko oy:n ympäristöluvassa lupaehtoin. Toimintaan välttämätön kuljetusliikenne on huomioitu toiminta-aika, reititys ja seurantamääräyksiin (Mt130 järjestelyt), mikä vastaa KHO 2014:115; 2019:75; 2024:39 linjaa kohtuuttomuuden ehkäisemisestä lupaehdoin. Liikenteen päästöihin todetaan, että ympäristölupaharkinnassa on otettu huomioon toimintaan liittyvä kuljetusliikenne osana kokonaisvaikutuksia. Liikenteen melu- ja tärinävaikutukset voidaan rajata lupamääräyksiin (toiminta-ajat, nopeudet) niin, ettei NaapL 17 §:n kohtuuttoman haittojen kynnys ylitä. Väitteet moottoritien liittymien kapasiteetista kuuluvat pääosin liikenne- ja kaavoitusviranomaisten toimivaltaan, sillä ympäristöluvassa tarkastellaan ympäristöhaittoja ja niiden rajaamista.

Myöhemmissä KHO:n ratkaisuissa liikenteen vaikutuksien arviointia on täsmennetty siten, että luvanvaraisten toimintaan välttämättömänä osana kuuluvan liikenteen päästöjä voidaan joutua tarkastelemaan varsinaista toiminta aluetta laajemmalla alueella. Mikäli liikenne määrittää yksinomaan tai pääosin kyseisen liikennealueen päästöt, arvio kohdistuu erityisesti lupamääräysten riittävyyteen haittojen ehkäisemiseksi. (KHO:2019:75). Toimintaan liittyvä kuljetusliikenne on otettava myös huomioon siltä osin kuin se on olennainen osa luvanvaraista toimintaa, ja haittoja voidaan tehokkaasti ehkäistä lupamääräyksiin, kuten toiminta-aikoja, reititystä ja muita järjestelyjä koskevilla ehdoilla. Näin varmistetaan, ettei toiminnasta yhdessä liikenteen kanssa aiheudu YSL 49 §:n tai NaapL 17 §:n vastaisia seurauksia. (KHO:2024:39). Tässä luvassa kuljetusliikenteen vaikutuksia on rajattu toiminta-ajoilla, tukeutumalla Mt130:n järjestelyihin ja sidottu melun ja tärinän tarkkailuun. Siten lupamääräykset ovat edellä esitettyjen KHO 2014:115, 2019:75 ja 2024:39 mukaisia.

Lisäksi liikenteen yleiset (kuten ajoväylien maksimikapasiteetti) ja kuntoa koskevat asiat käsitellään muissa menettelyissä (tiesuunnittelu, tienpito, toimitusmenettely). Ympäristölupaviranomaisen harkinta kattaa pääsääntöisesti vain toimintaan välttämättömästi liittyvän liikenteen vaikutukset ja sen, voidaanko nämä vaikutukset rajata lupamääräyksin (YSL 48–49 §, 52 §). Lupamääräyksissä on lisäksi annettu tiedotusvelvoitteita ja toimenpidevelvoitteita (keskeytys/lisäsuojaus), mikä keventää koettua rasitusta asutukselle.

Pelkkää liikennemäärien lisääntymistä ei voida pitää luvan estävänä kohtuuttomana rasituksena, jos haittojen ehkäisy on mahdollista lupamääräyksillä. Toisaalta tapauskohtaisesti ympäristöluvan myöntäminen voi edellyttää liikenteen rajoittamista tai ohjaamista tietyille reiteille haittojen ehkäisemiseksi. Kesko oy:n luvan lupamääräyksissä on rajoitettu toiminta-aikaa, jolloin vuorokautista liikennemäärää voidaan arvioida rajoitetun asuntoalueen lähimpien asuinrakennuksien kohdalla siten, että uudesta rakennettavasta kaavatien liittymästä valtateille purkautuva liikenne ei muodosta kohtuutonta haittaa asuinkiinteistöille. Liikenne on siis otettu huomioon siltä osin kuin se on olennainen osa luvanvaraista toimintaa ja määrittää päästöjä toiminta-alueella. Lupamääräykset on asetettu siten, että toiminnasta ei aiheudu YSL 49 §:n tai NaapL 17 §:n mukaisia esteseurauksia. Tämäkin vastaa KHO:n linjaa: kun toimintaan liittyvä raskas liikenne määrittää päästöt, asia ratkaistaan lupaehtojen riittävyydellä (toiminta-aika, reititys ja mittaukset).

Ympäristövaikutusten arviointi (YVA) ja sen ajantasaisuus

YVA-lain (252/2017) mukaan perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen kannanotto YVA-selostukseen, ja se otetaan huomioon ympäristölupaharkinnassa. Ympäristölupahakemuksen valmistelussa lupaviranomainen tarkistaa yhteysviranomaiselta päätelmän ajantasaisuuden. Uudenmaan ELY-keskuksen (1.1.2026 alkaen lupa- ja valvontavirasto) antama perusteltu päätelmä hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA) ei ole lupa, vaan informoi lupaviranomaista ja asettaa menettelyllisiä reunaehtoja.

ELY-keskus on arvioinut YVA-selostuksen riittävyyden tähän hankkeeseen liittyen ja todennut sen riittäväksi. (YVA-laki 23 §). Nyt luvittettava vaihe on ollut YVA-vaihtoehtoja suppeampi, ja siten vaikutukset ovat olleet vähäisemmät. Perusteltu päätelmä on todettu ajantasaiseksi ja riittäväksi. ELY-keskuksen yksityiskohtaiset täsmennykset (melu/tärinä/vesi) on sisällytetty Kesko oy:n ympäristöluvan lupaehtoihin ja tarkkailuohjelmiin.

YVA-menettelyn tarkoitus on arvioida vaikutuksia ja tuottaa perusteltu päätelmä päätöksenteon tueksi, sillä YVA ei ratkaise luvan myöntämistä. Päätös tehdään ympäristönsuojelulain nojalla, jossa myöntämisedellytykset ja lupamääräykset ratkaistaan (mm. melu, tärinä, pöly, vesistöt; NaapL 17 §). korostaa, että eri toiminnot (louhinta/murskaus vs. myöhemmät toiminnot) ovat itsenäisesti luvanvaraisia, eikä muiden vaiheiden olemassaolo sinänsä ratkaise louhinnan/murskauksen lupaa. (KHO:2024:30). Sama linja ilmenee myös ympäristöministeriön ohjeistuksessa. YVA on tietopohja, ei lupa. Rasituksen kohtuuttomuus ratkaistaan lupamääräyksin.

Hankkeen lupien yhteensovittaminen

Rakennuslupa ja ympäristölupa ovat erillisiä menettelyjä eri lakien nojalla. Eri lakien menettelyt voivat edetä rinnakkain. Rakennuslupa ei oikeuta

ympäristöä kuormittavaan toimintaan, joka edellyttää ympäristölupaa. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalle toiminnalle on haettava ympäristölupa. Siinä ratkaistaan ympäristönsuojelulliset edellytykset ja asetetaan haittoja ehkäisevät määräykset. Lopullinen ympäristölupaa vaativan toiminnan aloittaminen edellyttää ympäristöluvan ehtojen noudattamista. Kesko oy:n ympäristölupa on myönnetty murskaukselle ja louhinnalle. Pintamaiden siirtoa tai käsittelyä ympäristölupa ei koske, vaan ne kuuluvat rakennuspaikkaa perustettaessa rakennusluvan piiriin. Siihen, että onko niitä käsitelty riittävästi rakennusluvassa ei oteta kantaa ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa. Rakennuslupa on lainvoimainen.

Muut asiat

Ympäristönsuojelulain periaatteet (7 §, 20 §) ja MURAUUS-asetus edellyttävät, että toiminnanharjoittaja soveltaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) ja parhaita ympäristökäytäntöjä (BEP) haittojen ehkäisemiseksi. Oikeuskäytäntö korostaa vähimmäisvaatimusten ensisijaisuutta siten, että mikäli sijoituspaikan vähimmäisedellytykset eivät täyty, ympäristölupaa ei tule myöntää. Kesko oy:n luvassa edellytykset on katsottu täyttyviksi vain tiukkojen ehtojen avulla.

Toiminta-alueella on lainvoimainen asemakaavamuutos (Ilvesvuori II). Asemakaavan muutosvaiheessa on tavanomaista ratkaista laajojen logistiikka- ja huoltovarmuuskusten sijoittumista koskevat lähtökohdat, kun taas ympäristölupamenettelyssä tarkastelu kohdistuu ensisijaisesti ympäristönsuojelullisiin edellytyksiin ja lupamääräyksiin hallittaviin vaikutuksiin.

Lupamenettely on edennyt ympäristönsuojelulaissa säädetyssä järjestyksessä: kuulemiset, lausunnot ja muutoksenhaku Vaasan hallinto-oikeuteen ovat osa oikeusturvaa. YSL korostaa ympäristön pilaantumisen ehkäisyä ja kansalaisten osallistumista (YSL 1 §; menettelyt ja kuulutukset). Valittajan subjektiiviset arviot eivät syrjäytä ympäristönsuojelulain myöntämisedellytyksiä ja lupamääräysten velvoittavuutta. Terveydensuojeluviranomaisen (28.4.2025) lausunnon keskeiset huomiot (läheinen asutus, melu/pöly/tärinä) on sisällytetty ehtoihin (toiminta-ajat, mittaus, tiedotus). Lisäksi Terveydensuojeluviranomainen on ottanut kantaa vallitukseen erikseen lausunnon lopussa.

Valituksessa esitetty riski rakenteiden ja laitteiden vaurioitumisesta on otettu huomioon lupamääräyksissä. Tärinälle on asetettu RIL 253 -ohjeeseen perustuvat ohjearvot ja laaja mittausvelvoite (siirrettävät mittauspisteet ja lisämittaukset), räjäytysten ilman ylipaineen heijastusarvo on rajattu 400 Pa:iin, ja mahdollisten raja-arvon ylitysten varalle on määrätty välitön toimenpidevelvollisuus (kentän pienentäminen, ajastus, lisäsuojaus tai keskeytys). Ennakko- ja välikatselmuksilla dokumentoidaan kiinteistöjen ja laitteiden lähtötilanne sekä varmistetaan jäljitettävyys. Näillä ehdoilla vaurioriski on hallittu etukäteen ja lupavalvonta varmistaa määräysten noudattamisen. Mahdolliset väitetyt tärinästä tai räjäytysten ilmanpaineaalloista aiheutuneet rakennus- ja laitevauriot ovat yksityisoikeudellisia vahingonkorvausasioita, jotka ratkaistaan riitatilanteissa käräjäoikeudessa. Ympäristöluvan mukaiset mittaus- ja katselmuksineistot sekä tekniset ohjeistukset (esim. RIL 253) toimivat näyttönä, mutta korvausvastuu ja näytön arviointi ratkaistaan tuomioistuimessa. Valvontaviranomaiset (kunnan ympäristönsuojelu, työsuojelu, terveydensuojelu) huolehtivat lupaehtojen ja työ-/terveydensuojelusäädösten noudattamisen valvonnasta, mutta riidanratkaisun toimivalta kuuluu yleisille tuomioistuimille.

Rakentamishankkeen valaistushaitoiksi kuvatut valaistuksen vaikutukset liittyvät pääosin rakennuksen käyttövaiheeseen (logistiikkakeskukseen). Myöhemmät toiminnot ovat erillisiä lupakäsittelykokonaisuuksia. Nykyinen ympäristölupa koskee louhintaa ja murskausta. Mahdollinen valaistus arvioidaan erillisissä luvissa ja määräyksissä.

Natura-alue Vantaanjoki ja sen erityisherkkyyys vastaanottavana vesistönä on huomioitu lupapäätöksen lupamääräyksissä pilaantumisen estämiseksi. Natura-statusen ja vesienhoidon tavoitteiden vuoksi vesienkäsittelystä ja tarkkailusta on määrätty tiukoin lupamääräyksiin. Lynx-pisteet ja tiheä näytteenotto rakentamisen aikana on määrätty ovat osa lupamääräyksiä. Raja-arvojen ylittyessä, tulee käynnistää lisätoimet (mm. lisäimetyt, lisänäytteenotto). Viranomaisaineistojen perusteella Vantaanjoen tila on kuvattu tyydyttäväksi. Lupamääräyksillä ja tarkkailulla on korostettu kunnostus- ja suojelutoimien tarvetta.

Yhteenvedona todetaan yhteenvedona vielä, että lupapäätös on rakennettu nimenomaan NaapL 17 §:n kohtuuttoman rasituksen kiellon varaan. Hankkeen sijainti on johtanut tiukennettuihin melu-, tärinä- ja pölyehtoihin, toiminta-aikoihin, mittaus- ja raportointivelvoitteisiin, poikkeamamenettelyyn ja vesienhallinnan määräyksiin (YSL 7 §, 20 §; MURAU-asetus 800/2010; KHO:2015:51; KHO:2024:39).

Oikeuskäytännön mukaan haittoja voidaan ehkäistä lupamääräyksin, ja jos vähimmäisedellytykset eivät täytyisi, lupa ei olisi myönnettävissä. Valitus ei esitä uutta oikeudellista perustetta kumota lupapäätöstä. Kyse on Ilvesvuori II- asemakaava- alueella toteutettavasta rakennushankkeesta. Usein laajat rakentamiseen liittyvät ympäristöhaitat voidaan toteuttaa rakennusluvalla ja meluilmoituksella, kun kyseessä on lyhytkestoinen ja pieni hanke ja siitä tulevat erityisen häiritsevät vaikutukset ympäristöön jäävät lyhytaikaisiksi. Tässä tapauksessa ympäristöhaittojen (yli 50 pv murskausta, läheinen asutus ja impulssimaiset työvaiheet) sekä naapurussuhdehaitan arvioimiseksi ja rajoittamiseksi kohtuulliseksi, on vaadittu louhinnalle ja murskaukselle ympäristölupaa. Luvan määräysten kokonaisuus (toiminta-ajat, melu-/tärinärajat, mittaus ja katselmukset, pöly- ja vesienhallinta, reaktiovelvoitteet) on nimenomaan se keino, jolla NaapL 17 §:n kohtuuttomuuskynnys alitetaan.

Täytäntöönpanon kieltämiselle ei ole esitetty sellaisia oikeudellisia tai tosiseikkoihin perustuvia perusteita, jotka syrjäyttäisivät ympäristönsuojelulain mukaisen lupaharkinnan tuloksen, MURAU-asetuksen vähimmäisvaatimukset ja NaapL 17 §:n huomioon ottamisen. Aloitustilaa ei ole myönnetty, joten muutoksenhaku ei käy hyödyttömäksi.

Valittajan esittämä toimivaltaväite (ESAVI/LVV) on perusteeton. Kesko oy:n hankkeen louhinta-/murskauslupa kuuluu kunnan toimivaltaan ympäristönsuojelulain ja ympäristöhallinnon ohjeistuksen mukaan sekä KHO:2024:30 -ratkaisun linjauksen perusteella. Ilvesvuoren louhinta- ja murskauslupa ei sisällä vesilain mukaista lupaa eikä vaikutuspiiriä ole osoitettu olennaisesti yli kunnan rajojen. Siten toimivalta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.

Terveystensuojeluviranomaisen lausunto

Ympäristöluvassa on huomioitu terveysvalvonnan lausunto (mm. toiminta-aikojen rajoituksessa) ja lupamääräyksiä noudatettaessa terveyshaittaa ei

todennäköisesti aiheudu.

Täytäntöönpano

Päätösote/Vaasan hallinto-oikeus (vaasa.hao@oikeus.fi) sähköisesti turvapostina (<https://turvaviesti.om.fi/>)

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.